

HEZKUNTZAREN KONTUA. EUSKAL AE

Ohar metodologikoa

1 SARRERA

Zenbaki honek Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-kontuaren (EAEHK) lehen argitaraldia aurkezten du. Eragiketa horren helburua da integratzea eta ordenatzea esparru koherente batean autonomia erkidegoan hezkuntzaren alorreko jarduerak erabilitako baliabideei buruz eskura daitekeen informazioa.

Hezkuntza-kontua sintesi-asmoarekin sortu dugu, eta ez luke zentzurik izango euskal estatistika-sistemak behar adina oinarritzko informazio izango ez balu. Irakaskuntza publikoaren gastuaren eta finantzaketaren estatistika eta Irakaskuntza pribatuaren gastuaren eta finantzaketaren estatistika eragiketak, bai eta beste batzuek ere, EUSTATen eta Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailaren arteko elkarlanaren ondorioa dira. Oinarritzko materiala eta nahitaezko erreferentea izan dira, eta horiek gabe argitalpen hau ez litzateke posible izango.

Hezkuntza-kontua kontu satellite gisa definitzen da. Kontu satelliteak kontabilitate nazionalaren analisi-ahalmena handitzeko sortu dira, gizartearen intereseko eremu jakin batzuetan (adibidez, hezkuntzan), betiere kontabilitate nazionalako esparru orokorrarekin bateragarri izanik.

Kontu satelliteak gauzarik oinarritzkoenetan bat datoz kontabilitate nazionalaren irizpideekin, nahiz eta honako alderdietako batek edo batzuek esparru orokorrarekiko desberdintasunak dituzten:

Informazio gehigarria eskaintzen dute.

Kontzeptu osagarri edo alternatiboak erabiltzen dituzte. Bereziki, ezartzen diren sektore edo arloetan interesekoak diren sailkapenak erabiltzen dituzte.

Kostuen eta giza-jardueren irabazien estaldura handitzen dute.

Datuen azterketa zabaltzen dute, adierazleen eta agregatu zehatzen bidez.

Iturriak eta datu fisikoen azterketa lotzen ditu, diru-kontabilitateko sistemari esker.

Kontabilitate nazionalako kontu satellite den neurrian, Euskal Aeko hezkuntza-kontuak Kontuen Europako Sistemari (KES-95) ezarritako definizio eta irizpide ugari erabiltzen du. Ildo horretan, kontua egitean, EUSTATen esperientzia mesedegarri izan zaigu estatistika-eragiketak egiteko garaian (Euskal Autonomia Erkidegoko hezkuntza-kontuaren metodologia-erreferente bera duten kasuetan).

Behar adina bateratutako nazioarteko metodologia-erreferenterik ez dagoenez, EUSTATEk berezko metodologia lantzea erabaki du: Hezkuntza Kontuen Sistema (HKS). Eragiketa horretarako erabili dugu lehen aldiz, eta irizpide eta definizioak metodologiaren eta irizpideen atal honetan daude laburbilduta.

2 HEZKUNTZA-KONTUEN SISTEMA (HKS)

Hezkuntza Kontuen Sistema (HKS) hezkuntzako kontu satelliteak egiteko aplikatu daitezkeen definizio, kontabilitate-irizpide eta sailkapenen multzoa da. Hezkuntza Kontuen Sistema oinarri kontzeptuala eskaintzen du, eta horri esker hezkuntzan erabilitako baliabideei eta horien jatorriari eta helburu zahatzei buruzko informazioa era koherentean osatzea ahalbidetzen du. Horretarako, Hezkuntza

Kontuen Sistemak hezkuntza-sektoreko lanpostuen hainbat sailkapen zehatz proposatzen du, hiru esparru hartuz: hezkuntza-zerbitzuen hornikuntza, finantzaketa eta esparru funtzionala.

Hezkuntza Kontuen Sistemaren helburu orokorrak honako hauek dira:

- Hezkuntza-sektorearen definizio bat proposatzea, aski zehatza izango dena; horrela, hezkuntza-kontuaren eremua xeheki mugatu ahal izango dugu.
- Euskal AEko eremu geopolitikoko hezkuntza-erakundeetarako egoki diren eta beste herrialde eta eskualdeekin alderatzea ahalbidetuko duten definizioak erabiltzea. Bigarren betekizun hori kontuan hartuta, Hezkuntza Kontuen Sistemak nazioarteko hainbat erakundek landutako kategoriak erabiltzen ditu; izan ere, hezkuntza-estatistiken eremuan behar adina adostasun dago horien inguruan.
- Hezkuntza-sektorea aztertzeke eskema sortzea, kontabilitate nazionalako esparru orokorrarekin bateragarria izango dena, nahiz eta guztiz bat ez datozen irizpideak proposatu.
- Hezkuntza-sektoreari buruzko kontabilitate-datuen gune bat sortzea, sektorea aztertzeke analisi-tresna izango dena ekonomiaren ikuspuntutik, eta hausnarketa eta eztabaida erraztuko duena bai zientziaren bai politikaren arloan.

Hezkuntza Kontuen Sistemaren helburu zehatzak honako hauek dira:

- Hezkuntza-sektoreko benetako azken kontsumoa—bai indibiduala eta bai kolektiboa— zehaztea eta sektorearen sailkapen-irizpideen arabera xehekatzea; horietako batzuk nazioarteko estandarrekin bat datozenez, nazioarteko konparagarritasuna errazten dute Euskal Aen lorturiko datuetarako.
- Kontuaren aplikazio-eremuaren parte diren jarduerak zuzenean edo zeharka finantzatzen dituzten erakunde- unitateen banaketa-eragiketak argitzea.
- Hezkuntza-sektoreko zerbitzuak eta ondasunak finantzatzen dituzten erakunde-sektore guztien ekarpena deskribatzea, bi finantzaketa-kontzeptu alternatibori jarraituz: finantzaketa zuzena eta finantzaketa-saldo garbia.

3 EUSKAL EAKO HEZKUNTZA-KONTUAREN EREMUAREN DEFINIZIOA

Hezkuntza Kontuen Sistemak hezkuntzaren eta hezkuntza-sektoreak barne hartzen dituen jardueren definizioak proposatzen ditu, zehaztasuna bereizgarri izanik. Euskal AEko Hezkuntza Kontuen eremuan UNESCOren ISCED-97aren (International Standard Classification of Education) definizioarekin bat datozen jarduera guztiak barne hartzen dira, edozein direla ere aurrera eramaten dituen establezimenduaren titulartasuna, edo finantzatzeko balio duten funtsen jatorria.

ISCED-97 UNESCOk sortutako tresna da hezkuntza-sektoreko adierazleak biltzeko, konpilatzeko eta aurkezteko, betiere horiek testuinguru nazionalan zein nazioartekoan konpara daitezkeenean. ISCED-97 sailkapenak hezkuntza-jardueren eta horien sailkapenaren definizioaren arabera kategoriak proposatzen ditu, bi irizpideri jarraituz: hezkuntza-mailari eta hezkuntza-sektoreari.

ISCED-97aren arabera, hezkuntzak «ikaskuntzaren beharrak aseko dituzten jarduera borondatezkoak nahiz sistematikoak hartzen ditu barne, herrialde batzuetan kultura- edo heziketa-jarduera deitzen

dena ere hartuz. Emandako izena edozein izanda ere, kasu honetan hezkuntza komunikazio antolatua eta jarraitua da, eta ikaskuntza sustatzea du helburu».

ISCED-97ak hezkuntza nozioaren inguruan dituen funtsezko kontzeptuak honako hauek dira:

- **KOMUNIKAZIOA.** Bi pertsonaren edo gehiagoren arteko harremana da, non informazioa igortzen den (mezuak, ideiak, ezagutzak, estrategiak, eta abar). Komunikazioa hitzezkoa edo hitzik gabekoa, zuzena (presentziakoa) edo zeharkakoa (urrutikoa) izan daiteke, eta askotariko hedabide edo baliabideak erabil ditzake.
- **IKASKUNTZA.** Jokabidearen, informazioaren, ezagutzen, jarrerren, balioen eta gaitasunen hobekuntza oro da.
- **ANTOLATUA.** Hezkuntza-jarduera plan bati edo helburu-segida bati (bai esplizituak eta bai inplizituak) jarraituz antolatu behar da. Horregatik hornitzailea (pertsona bat edo gehiago, edo erakunde bat) beharrezkoa da, ikaskuntza-eremua eta komunikazioa antolatuko duen ikas-metodoa ezartzeko. Metodoa, tradizioz, honetan datza: pertsona batek ezagutzak eta ahalmenak hedatzeko edo komunikatzeko ardura du, ikaskuntza sustatzeko asmoz; hala ere, zeharkakoa edo bizigabea izan daiteke, hala nola informatika-programa bat, film bat, magnetofono-zinta bat, eta abar.
- **ETENGABEA.** Ikaskuntzaren ezaugarriak iraupena eta jarraipena dira.

ISCED-97aren definizioa abstraktua denez, batzuetan zaila da jarduera jakin bat hezkuntzaren barruan dagoen ala ez zehaztea. Hortaz, baliagarria da kategoria abstraktuetan oharrak azaltzea, zehatzago eta hurbilago zaizkigun errealitateak eta erakundeak aipatuz. Helburu horrekin aurkezten dugu segidan Hezkuntza Kontuen Sistemaren arabera Euskal EAko Hezkuntza Kontuen eremuan onartzen diren eta onartzen ez diren jarduera batzuk:

Honako jarduera hauek Hezkuntza Kontuen Sistemak definitutako hezkuntza-eremuaren barnean daude:

- Hezkuntza-jarduera guztiak, legezko esparru zehatza edozein dela ere; hau da, bai hezkuntza arautua, bai eta hezkuntza ez arautua ere.
- Funts publikoek nahiz partikularrek edo erakunde pribatuek finantzaturako hezkuntza-jarduerak.
- Lanbide-heziketan egin daitezken hiru bideak hezkuntza-jardueratzat hartzen dira:
 - Lanbide-heziketa arautua.
 - Lanerako prestakuntza.

- Prestakuntza etengabea, bai erakunde jakinek, bai enpresek finantzatutakoa.
- Hizkuntzak irakastea, bereziki euskara, bai irakaskuntza arautuko establezimenduetan egiten bada, bai eta bestela ere.
- Hezkuntza Kontuen Sistemak, hezkuntza-jarduerak, beste batzuk ere ikertzen dira; hau da, laguntza-jarduerak edo hezkuntza-zerbitzuak ematearekin harremana duten jarduerak. Adibidez, eremukoak diren jarduerak horien artean, eskola-garraioa, jantokiak edo ikasle-egoitzak daude, baldin hezkuntza-erakundeek berek kudeatzen badituzte. Adibidez, eskolak edo institutuak antolatutako eskola-garraioa familia-gastutzat hartzen da, baina ez gastu hori bera beste garraio bide batean (publikoa nahiz pribatua) eginez gero. Era berean, eskola-jantokietako gastua onartzen da, baina ez ikasleek beste ostalaritza-establezimenduetan egingo luketen gastua. Hezkuntzarekin harremana duten beste jarduerak batzuk ere onartzen dira; esaterako, bisitak edo kultura-jarduerak, baldin hezkuntza-establezimenduek antolatzen badituzte.
- Hezkuntza-sistemako administrazio orokorraren jarduerak, hala nola ikasketa-planak definitzea, estatuko nahiz autonomia-erkidegoko herri-administrazioen ardura direnak.
- Bukatzeko, Hezkuntza Kontuen Sistemak definitutakoaren arabera hezkuntza-eremuaren barnean daude ikerketa-jarduerak eta hezkuntza eraberritzea.

Bestalde, Hezkuntza Kontuen Sistemak honako kontzeptu hauek kanpoan uzten ditu:

- Etxeko produkzioari dagokionez, Hezkuntza Kontuen Sistema guztiz bat dator KES-95arekin, eta etxeetako ondasun- eta zerbitzu-produkzioa aplikazio-eremutik kanpo uztea hartzen du oinarritzat, Europar Batasunaren barruan garrantzi gutxikotzat jotzen duelako. Salbuespen gisa, etxeko zerbitzuak onartzen dira (haurren hezkuntza eta prestakuntza barne), etxeko langile ordainduak egiten badute.
- Unibertsitate-ospitaletan ematen den irakaskuntza, osasun-eremuaren barruan dagoela ulertzen delako.
- Informazio-kanpaina publikoak.
- Berez prestakuntza-jardueren pareko izan arren, eksklusiboki edo nagusiki prestakuntzara zuzenduta ez dauden jarduerak. Adibidez, enpresetako merkataritza-departamentuek bezeroentzat makinak, lantresnen edo sistemen erabilerari buruz antolatutako ikastaroak.
- Zientzia- eta teknologia-ikerketa jarduerak (hezkuntza-ikerketa eta hezkuntza-eraberritzea izan ezik). Unibertsitate publikoaren eremuan, ikerketa-jardueretara bideratu den irakasleen soldaten zatia ez da hezkuntza-gastutzat hartzen.

SCE propone una definición de la educación y de las actividades que comprende el sector educativo que se caracteriza por su exhaustividad. En el dominio de la CECAE se incluyen todas las actividades que se ajustan a la definición ISCED-97 (International Standard Classification of Education) de UNESCO, con independencia de la titularidad del establecimiento que las provee, o del origen de los fondos que sirven para financiarlas.

4 HEZKUNTZA-KONTUEN SISTEMA ETA KONTUEN EUROPAKO SISTEMA

Hezkuntza Kontuen Sistemaren (HKS) helburu nagusietako bat hezkuntza-jardueretako azken erabilerak zehaztea da. Hezkuntza Kontuen Sistemak helburu hori bete nahi du, Kontuen Europako Sistemak (KES-95) ere proposatu bezala, azken kontsumoaren kontzeptua bi ikuspegitatik eskainiz. benetako kontsumoa eta azken kontsumoko gastua.

- Azken kontsumoko gastua da banakako behar edo gabeziak -edota komunitateko kideen taldeko beharrakzuzenean asetzeko erabiltzen diren ondasun eta zerbitzuetan erakunde-unitate egoiliarrek egindako gastua.

- Bestalde, benetako azken kontsumoa erakunde-unitate egoiliarrek giza beharrianak (banakakoak nahiz taldekoak) zuzenean asetzeko erositako zerbitzuen balioarekin bat dator.

Azken kontsumoko gastu eta benetako azken kontsumokontzeptuak bereizten dira batzuetan gastua egiten duen erakunde-unitatea eta ondasuna edo zerbitzua eskuratzen duena ez datozelako bat. Esate baterako, herri-administrazioek gastuak egiten dituzte ondasunetan eta zerbitzuetan, eta etxeetara igortzen dira zuzenean. Kasu horretan, azken kontsumoko gastua herri-administrazio horri egozten zaio, baina etxeak kontsideratzen dira ondasun eta zerbitzuen erosleak, eta, ondorioz, horiei dagokie benetako azken kontsumoa.

Hezkuntza-sektoreko azken kontsumoaz gain, Euskal AEko Hezkuntza Kontuak honako banaketa-eragiketara hauek ere ikertzen ditu, kontuaren eremuarekin betiere harremana duten erakunde-unitateek aurrera eramaten dituztenak:

D.31, Produktuetarako diru-laguntzak.

D.39, Ekoizpenerako beste diru-laguntza batzuk.

D.61, Gizarte-kotizazioak.

D.63, Gauzatan egindako gizarte-transferentziak.

D.631, Gauzatan emandako gizarte-prestazioak.

D.632, Merkatuz bestekoak diren banakako ondasun eta zerbitzuen transferentziak.

D.73, Herri-administrazioen arteko transferentziak.

D.75, Askotariko transferentzia arruntak.

Erakunde-unitate arteko banaketa-eragiketak aztertzeak baliagarritasun bikoitza du jarduera honetan:

- Batetik, unitate egoiliar jakin baten edo erakunde-sektore baten azken kontsumoko gastua kalkulatzeko ahalbidetzen du benetako kontsumotik abiatuz. Honako taula honetan bi kontzeptuen arteko harremana deskribatzen da.

- Bestalde, agerian uzten du erabilitako baliabideen azken jatorria, eta, horrela, finantzaketaren eta hezkuntza-jardueren ikuspuntu desberdin bat, Hezkuntza Kontuen Sistemak finantzaketa-saldo garbi esaten diona, eskain dezake (vid. §.5 infra).

Funtsean, Hezkuntza Kontuen Sistemak aurreko agregatuak KES-95ean zuten definizioa errespetatzen du, bai eta balioztatze-irizpideak ere. Hala ere, gehiago zehaztea behar duten zenbait egoera badaude:

Lanbide-heziketa

Enplegatzaileak (merkatuko produktorea edo merkatukoa ez den produktorea izanda ere) finantzatutako langileentzako prestakuntza-jarduerak ez dira azken erabileratzat hartzen KES-95aren arabera; izan ere, bitarteko kontsumotzat edo enplegatzailearen ekoizpen-kostutzat jotzen dira.

Hezkuntza Kontuen Sistemak, ordea, langileek lan egiten duten enpresek eta administrazioek finantzatutako prestakuntzak sektorearen azken kontsumoaren zati izan beharko lukeela uste du, gizarte aurreratuenetako ekonomia- sistemetan duten garrantzia kontua izanda.

Bekak

Hezkuntza Kontuen Sistemak ez ditu kontuan hartzen beka eta ikasketa-laguntzen mota guztiak. Hauek dira alde batera utzitako modalitateak:

- Ikerketako beka, ikertzaileen prestakuntza baino, ikerketaren helburua garrantzi handiagokoa delako.
- Lankidetzako beka, bekadunak ikasi dezakeenari kalterik egin gabe, lanaren ordainak direlako batik bat.
- Osabidezko laguntzak, bi arrazoigatik: a) xede nagusia gizarte babesa da; b) ez daude bideratuta hezkuntzako ondasunei eta zerbitzuei lotutako kostuei aurre egiteko, familia onuradunen beste mota bateko beharrei baizik.

Murrizketa horrengatik, praktikan, Euskal AEko Hezkuntza Kontuak ikertutako beka-modalitate bakarrak helburu jakin bat duten transferentziak dira (matrikulak eta irakaskuntzako kuotak, joan-etorriak, bizilekua, jantokia eta ikasmateriala ordaintzeko diru-laguntzak).

EAEHKrako proposatzen den beken eta ikasketa-laguntzen tratamendua, funtsean, KES-95aren irizpideekin bat dator. Kontuak barne hartzen dituen beka-kategoria guztiak D.75 izenpean ageri diren askotariko transferentzia arruntzat joko dira.

	Gastua egiten duen sektorea					
	Herri-Administrazioa	ISFLSH	Etxeguneak	Sozietateak	Erosketak guztira	
Benetako kontsumo indibiduala	Gauzatan egindako gizarte-transferentziak (D.63) Askotariko transferentzia arruntak (D.75). Herri-administrazioetako langileen etengabeko prestakuntza	ISFLSHek gauzatan egindako gizarte-transferentziak	Etxeguneen azken kontsumoko gastu indibiduala	Askotariko transferentzia arruntak (D.75): Langileen etengabeko prestakuntza	Etxeguneen azken kontsumoko gastu indibiduala	
Benetako kontsumo kolektiboa	Herri-administrazioen benetako kontsumo kolektiboa	0	0	0	Herri-administrazioen benetako azken kontsumo kolektiboa	
Guztira	Herri-administrazioen azken kontsumo kolektiboa	ISFLSHen azken kontsumoko gastua	Etxeguneen azken kontsumoko gastua	Sozietateen azken kontsumoko gastua	Benetako azken kontsumoa, guztira = Azken kontsumoko gastua guztira	

5 HEZKUNTZAKO GASTUEN FINANTZAKETA

Hezkuntza Kontuen Sistemari, banaketa-eragiketarako aztertzearen helburua da hainbat erakunde-sektore osatzen duten eta hezkuntza-sektoreko ondasunen eta zerbitzuen azken kontsumoa

finantzatzen duten unitate egoiliarren arteko fluxu ekonomikoak argitzea. Banaketa-eragiketa horiek oinarritzko unitate guztietako (erakunde-unitateak, taldeak edo horien zatiak) kontu zehatzetan islatzen dira. Banaketa-eragiketak kontu guztietako saldoan adierazten dira. Orobat, erabilerei buruzko kapituluan, herri-administrazioen eta etheen sektoreetako oinarritzko unitateen azken kontsumo kolektiboa eta individuala adierazten dira; bi horiek dira, KES-95aren esparru orokorraren arabera, benetako azken kontsumotzat har daitezken sektore bakarrak.

Eskema hori oinarritzat hartuta, Hezkuntza Kontuen Sistemak hezkuntza-jarduerak finantzatzeko bi bide eskaintzen ditu:

- Zuzeneko finantzaketa.
- Finantzaketa-saldo garbia.

Zuzeneko finantzaketak unitate (edo sektore) bakoitzaren ekarpena kontsideratzen du, irizpidetzat hartuz sektore hori osatzen duten jardueren azken kontsumoa eta beste unitate batzuen (sektoreak) onurarako egindako gastua; azken horiek dira ondasunak eta zerbitzuak jasotzen dituztenak. Unitate (sektore) bakoitzaren ekarpena horrela kalkulatu da: enpleguen azken kontsumoa ken gauzatan emandako gizarte-prestazioen helegiteak, D.631; merkatuz bestekoak diren ondasun eta zerbitzu individualen transferentziak, D.632; eta, hala badagokio, D.75 agregatuko langile propioentzako lanbide-heziketako gastuen zenbatekoa.

Bigarren ikuspegiak, finantzaketa-saldo garbiak, sektorean parte hartzen duten baliabideen azken jatorria aztertzen du. Ikuspegi horren arabera, oinarritzko unitate (edo sektorea) bakoitzaren finantzaketa-saldoa kalkulatu da. Horretarako, unitateen (sektoreak) arteko eragiketei dagokien saldoa kentzen zaio benetako azken kontsumoari.

6 HEZKUNTZAKO GASTUEN SAILKAPENAK

Hezkuntza Kontuen Sistema hezkuntza-sektoreko azken erabileren sailkapen hirukoitza eratu du. Sailkapen funtzional batek (HKS-EF) hezkuntza-jarduerak helburuaren arabera identifikatzen ditu. Hornitzaileka egindako sailkapenak (HKS-EP) gastua, ondasunak eta zerbitzuak ematen dituen unitatearen arabera sailkatzen du. Hirugarren sailkapenak (HKS-ER), finantzatzaileen arabera, gastua finantzatzen duten unitateen erakunde-sektoreak hartzen ditu irizpidetzat.

6.1 Hezkuntza-gastuaren sailkapen funtzionala (HKS-EF)

Hezkuntza Kontuen Sistemak proposatutako sailkapen funtzionala honako taula honetan jasotzen diren kategoriek osatzen dute:

EF.1. HEZKUNTZA- eta PRESTAKUNTZA-ZERBITZUAK

EF.1.1. Irakaskuntza arautua

EF.1.2. Irakaskuntza ez-arautua

EF.2. JARDUERA OSAGARRIAK

EF.2.1. Garraioa

EF.2.2. Jantokia

EF.2.3. Bizilekua

EF.2.4. Bestelakoak

EF.3. ETXEGUNEEK EROSITAKO LIBURUAK ETA ESKOLA-MATERIALA

EF.4. HEZKUNTZA-SISTEMAKO ADMINISTRAZIO OROKORRA

EF.5. IKERKETA ETA HEZKUNTZA ERABERRITZEA

EF.1. HEZKUNTZA- ETA PRESTAKUNTZA-ZERBITZUAK

Hezkuntza- eta prestakuntza-zerbitzuak hezkuntza-sektorearen berezko jarduerak dira. Pertsonen ezagutza eta ahalmenak hobetzea dute helburu. Hezteak eta prestatzea askotan sinonimotzat jotzen dira; hala ere, esanahiak bereizten dituzten ñabardurak badaude. Prestatu esaten dugunean, funtzio zehatz bat betetzeko ahalmen bat edo trebezia bat hartzea esan nahi dugu; funtzio hori profesionala izan ohi da. Hezteak aldiz, esanahi zabalagoa, du eta buru-ahalmenaren garapen osoa hartzen du. Hala ere, ñabardura horrek a priori du zentzua; izan ere, irakaskuntzara bideratutako jardueretan helburu nagusia helburu zehatzarekin nahasi ohi da. Horregatik, Hezkuntza Kontuen Sisteman bi jarduerak kategoria funtzional berean daude.

Oro har, hezkuntza- eta prestakuntza-zerbitzuak erakunde jakinetan ematen dira; baina batzuetan hezkuntza lehenengo jardueratzat ez duten unitateek ematen dute zerbitzu hori, eta prestakuntza-zerbitzuetan sarriagotan gertatzen da hori.

Hezkuntza- eta prestakuntza-jarduerak hezkuntza-mailen arabera sailka daitezke. Hezkuntza Kontuen Sistemak hartutako hezkuntza-mailen sailkapena Hezkuntzaren Espainiako Sailkapena (CNED) da, eta sailkapen hori, era berean, Hezkuntzaren Nazioarteko Sailkapen Normalizatuan (ISCED-97) oinarrituta dago. Azken hori hartzen da erreferentetzat sektorearen inguruko nazioarteko estatistika ia guztietan, hezkuntza-mailaren araberrako sailkapenak egiteko orduan.

Hezkuntzaren Espainiako Sailkapenak guztira 13 kategoria proposatzen ditu (Atik Mrako kodeekin), eta, hezkuntza- mailen dagokienez, 26 talde.

6.1.Taula. Hezkuntza eta prestakuntza zerbitzuen sailkapena hezkuntza-mailen arabera.

CNED-2000 Kategoriak eta taldeak¹
A. Haur Hezkuntza
01. Haur Hezkuntzako lehen zikloa (0-3 urte)
02. Haur Hezkuntzako bigarren zikloa (3-6 urte)
B. Lehen Hezkuntza
11. Lehen Hezkuntza
12. Helduentzako hastapen hezkuntzak
13. Musika eta dantzako oinarriko hezkuntzak
C. Bigarren hezkuntzako lehen etapako titulu akademikorik behar ez duten prestakuntzako eta lan-munduratzeko programak.
21. Bigarren hezkuntzako lehen etapako titulu akademikorik behar ez duten prestakuntzako eta lan-munduratzeko programak.
D. Bigarren hezkuntzako lehenengo etapa
22. Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza
23. Helduen bigarren hezkuntza
E. Bigarren hezkuntzako lehen etapako titulu akademikoren bat behar duten prestakuntzako eta lan-munduratzeko programak.
31. Bigarren hezkuntzako lehen etapako titulu akademikoren bat behar duten prestakuntzako eta lan-munduratzeko programak.
F. Bigarren hezkuntzako bigarren etapa.
32. Batxilergoko hezkuntzak.
33. Lanbide zehatzean prestatzeko erdi-mailako hezkuntzak eta baliokideak, arte plastikoetako eta diseinuko hezkuntza eta kirol-hezkuntza.
34. Musika eta dantzako bigarren hezkuntzak.
35. Hizkuntza-eskola ofizialeko hezkuntzak.
G. Bigarren hezkuntzako bigarren etapako titulu akademikoren bat behar duten prestakuntzako eta lan-munduratzeko programak.
41. Bigarren hezkuntzako bigarren etapako titulu akademikoren bat behar duten prestakuntzako eta lan-munduratzeko programak.
H. Lanbide zehatzean prestatzeko goi-mailako hezkuntzak eta baliokideak, arte-plastikoetako eta diseinuko hezkuntza eta kirol-hezkuntza.
51. Lanbide zehatzean prestatzeko goi-mailako hezkuntzak eta baliokideak, arte-plastikoetako eta diseinuko hezkuntza eta kirol-hezkuntza..
I. Batxilergoko titulua behar duten beste 2 urteko edo gehiagoko programa batzuk.
52. Unibertsitateen berezko tituluak (graduatuondokoak ez direnak) eta batxilergoko titulua behar duten beste programa batzuk (2 urte eta gehiago)
53. Goi-mailako lanbide-heziketako titulu akademikoa behar duten prestakuntza eta lan-munduratzeko programak.
J. Lehen eta bigarren zikloko unibertsitate-hezkuntza.
54. Lehen zikloko unibertsitate-hezkuntzak eta baliokideak.
55. Lehen eta bigarren zikloko unibertsitate-hezkuntzak, bigarren ziklokoak eta baliokideak soilik.
K. Unibertsitate-titulua eskatzen duten programak
56. Lan-espezializaziorako programa ofizialak.
57. Unibertsitateek edo beste erakunde batzuek antolatutako graduatuondoko programak.
58. Unibertsitate-titulua eskatzen duten prestakuntzako eta lan- munduratzeko programak.
L. Hirugarren zikloko unibertsitate-hezkuntza.
61. Hirugarren zikloko unibertsitate-hezkuntza.
M. Prestakuntza akademikorik eskatzen ez duten prestakuntzako programak.
91. Enpresek edo erakundeek bultzatutako programak.
92. Prestakuntza akademikorik eskatzen ez duten beste prestakuntza programa batzuk.

93. Prestakuntza akademikorik eskatzen ez duten olgetako, aisialdiko eta kulturako programak.

1 Letrek kategoriak izendatzen dituzte, eta zenbakiak, taldeak.

Iturria: Hezkuntzaren Espainiako Sailkapena, CNED-2000.

EF.2. JARDUERA OSAGARRIAK

Jarduera osagarriek ez dute hezteko helburu. Hala ere, hezkuntza-erakundeek kudeatzen dituzte eta horiek emandako hezkuntza-zerbitzuen osagarri dira, bigarren mailako jarduera bilakatuz. Jarduera osagarri ohikoenak garraioa, jantokia eta bizilekua dira, baina eskola-osasuna edo ikasleentzako psikopedagogia-zerbitzuak ere sar daitezke kategoria honetan.

EF.3. ETXEGUNEEK EROSITAKO LIBURUAK ETA ESKOLA-MATERIALA

Kategoria honek etxeguneei erositako liburuak eta materiala soilik hartzen ditu barne; izan ere, ikastegiak erosten eta erabiltzen duten materiala eskaintako zerbitzuaren partetzat hartzen da.

EF.4. HEZKUNTZA-SISTEMAKO ADMINISTRAZIO OROKORRA

Hezkuntza-sistemaren administrazio orokorrak kapitulu berezia du sailkapen funtzionalean, kontuan hartuta hezkuntza-zerbitzuak eta horien gastuak hezkuntza-zerbitzuen sailkapeneko kategorietan sartzen saiatzeak ekarriko lituzkeen arazoak. Gainera, hezkuntza-sistemaren administrazio orokorrak tratamendu desberdina jasotzen du, benetako kontsumo kolektibotzat hartzen baita.

EF. 5. IKERKETA ETA HEZKUNTZA ERABERRITZEA

Hezkuntzaren Kontuen Sistemaren azken kategoría honek material kurrikularra prestatzeko ikerketa-jarduerak eta hezkuntza eraberritzea jasotzen ditu, bai eta irakasleen prestakuntza zientifiko-didaktikora zuzendutako irakaskuntzako eta pedagogiako metodoak hobetzea ere. Aurreko kasuan bezala, ikerketak eta hezkuntza-ikerketak, hitzarmenez, benetako kontsumo kolektiboa osatzen dute.

6.2 Hezkuntza-gastuaren sailkapena hornitzaileka (HKS-EP)

Bigarren irizpide honek (HKS-EP) ondasuna edo zerbitzua ematen duen hornitzailearen arabera sailkatzen du hezkuntza-gastua. Irizpide horri jarraituz, bost kategoria daude:

EP.1. IKASTEGIAK

EP.1.1. Ikastegi publikoak

EP.1.2. Ikastegi pribatuak

EP.2. PRESTAKUNTZARAKO BARNE ZENTROAK

EP.2.1. Herri-administrazioenak

EP.2.2. Enpresenak

EP.3. IKASLIBURUAK ETA ESKOLA-MATERIALA SALTZEN DITUZTEN DENDAK

EP.4. HEZKUNTZA-SISTEMAKO HERRI-ADMINISTRAZIOA

EP.5. HEZKUNTZAKO BESTE HORNITZAILE BATZUK

EP.1. IKASTEGIAK

Jarduera nagusia hezkuntza edo prestakuntza duten ikastegiak hartzen dute izen hori Hezkuntzako Kontuen Sistemari. Titulartasunaren arabera, ikastegiak publikoetan eta pribatuetan banatzen dira.

Kategoria horrek edozein erakunde-unitatek finantzatutako gastua barne hartzen du, ikastegi horiek antolatutako jarduerak osagarrietan.

EP.2. PRESTAKUNTZARAKO BARNE-ZENTROAK

Hezkuntza Kontuen Sistemak izen hori ematen die eztablezimendutako antolakuntzako azpi-unitatei, establezimendu horien jarduerak nagusia hezkuntza ez denean, baina hezkuntza-jarduerak egiten dutenean, lan eta funtzio zehatzetarako prestatzen baitituzte langileak. Kasu horietan hezkuntza-jarduerak osagarriak izaten dira.

EP.3. IKASLIBURUAK ETA ESKOLA-MATERIALA SALTZEN DITUZTEN DENDAK

Eskola-materialak saltzen dituzten establezimenduak dira. hezkuntza-jarduerari lotutako ondasuna izateagatik, Hezkuntza Kontuen Sistemako kontabilitateak kontuan izaten ditu salgai horien balioa.

EP.4. HEZKUNTZA-SISTEMAKO HERRI-ADMINISTRAZIOA

Izenpe hori hezkuntza-sektorean eskumenak dituzten Herri-administrazioei dagokie, hezkuntza-sisteman administrazio orokor zerbitzuak ematen dituztenei, hain zuzen.

EP.5. BESTE HORNITZAILE BATZUK

Azkenik, Hezkuntza Kontuen Sistemak beste kategoría bat gehitu du, hezkuntzaren bigarren mailako hornitzaileak eta hezkuntza helburu nagusi ez duten -baina hezkuntza-eremuan berezko diren jardueretan lan egiten duten- erakundeak barne hartzen dituena.

6.3 Hezkuntza-gastuaren sailkapena finantzaketaunitateen arabera (HKS-ER)

Hezkuntza Kontuen Sistemaren finantzatzaileen sailkapena KES-95ak proposatutako erakunde-sektoreen eta -azpisektoreen arabera da; honako finantzatzaile kategoría hauek bereizten ditu:

ER.1.FINANTZAKETA PUBLIKOA

ER.1.1. Herri-administrazioak

ER.1.1.1.Administrazio zentrala

ER.1.1.2.Autonomia-erkidegoak

ER.1.1.3.Toki-erakundeak

ER.1.2. Gizarte Segurantzako administrazioak

ER.2.FINANTZAKETA PRIBATUA

ER.2.1. Sozietateak

ER.2.2. Etxeguneak

ER.2.3. Etxeen zerbitzura dauden eta mozkinik ateratzeko asmorik ez duten erakundeak (ISFLSH)

ER.2.4. Munduko gainerakoak

ER.1. FINANTZAKETA PUBLIKOA

Finantzaketa publikoak honako erakunde-sektore hauek barne hartzen dituzten erakundeetan du jatorria:

ER.1.1. HERRI ADMINISTRAZIOAK (GIZARTE SEGURANTZAKOAK IZAN EZIK)

Sektore honek gobernu zentralaren edo eskualdeko eta tokiko gobernuen erakunde-unitate guztiak hartzen ditu.

ER.1.2.GIZARTE SEGURANTZAKO ADMINISTRAZIOAK

Komunitate osoa, nahiz komunitateko sektore asko eta asko babesten dituzten aseguru-programak aurrera eramateko ardura duten erakundeak dira. Aseguru-programa horiek herri-administrazioek kudeatzen dituzte.

ER.2. FINANTZAKETA PRIBATUA

Honako azpisektore hauek osatzen dute:

ER.2.1. SOZIJETATEAK

Kapitulu horretan sartzen dira jarduera nagusizat merkatuko ondasun edo zerbitzuak ekoiztea duten baltzuak.

ER.2.2. ETXEGUNEAK

Arlo horretan, banakoak edo banakoen taldeak sartzen dira, bai kontsumitzaile diren aldetik, bai enpresaburuak–merkatuak (baldin kuasi baltzuak ez badira) diren nahiz norberarentzako azken erabilera duten ondasun edo zerbitzuak ekoizten dituztenak– diren aldetik.

ER.2.3.ETXEEN ZERBITZURA DAUDEN ETA MOZKINA ATERATZEKO ASMORIK EZ DUTEN ERAKUNDE PRIBATUAK.

Etxeen zerbitzura dauden mozkinik ateratzeko asmorik gabeko erakundeak (ISFLSH) mozkinik ateratzeko asmorik gabeko erakundeak dira, nortasun juridikoa dute, eta etxeetan ematen dute zerbitzua; halaber, produktore pribatuak dira, ez merkatukoak.

ER.2.4. MUNDUKO GAINERAKOAK

Unitate egoiliarrekin eragiketak egiten dituzten erakunde-unitate ez-egoiliarrek osatzen dute sektore hori. Hezkuntza-kontuan, sektore hori Europako Gizarte Funtzaren hezkuntza- eta prestakuntza-jardueren finantzaketaren barruan dago.

7 ERAGIKETA EKONOMIKOEN DEFINIZIOAK KONTUEN EUROPAKO SISTEMAREN ARABERA.

Erakunde-sektorekako kontuetan ageri diren banaketa eta produkzio-eragiketei buruzko definizioak Espainiako kontabilitateko kategoria propioei dagozkienak dira, eta KES-95ean adierazitako irizpideetara egokitzen dira. Ondoren, kontzeptu horietako bakoitzaren definizioa zehaztuko dugu:

P.4 Benetako azken kontsumoa. Erakunde-unitate egoiliarrek giza beharrianak (banakoak nahiz kolektiboak) zuzenean betetzeko erositako ondasunen eta zerbitzuen balioarekin bat datoz. Horren baitan bi kategoria daude:

P.41 Benetako kontsumo indibiduala. Etxeguneek etxekoen beharrianak betetzeko erositako ondasun eta zerbitzuen balioa.

P.42 Benetako kontsumo kolektiboa. Komunitateko kide guztiei edo zati espezifiko bati aldi berean ematen zaizkion zerbitzuak dira.

KES-95aren arabera, erabilera indibiduala duten ondasun eta zerbitzuen artean sartu behar da hezkuntza; administrazio orokorrean, ordenamenduan, ikerketan eta abarretan egindako gastuak izan ezik betiere, horiek herri-administrazioaren benetako kontsumo kolektiboa osatzen baitute. Hezkuntza Kontuen Sistemak irizpide bera du.

D.39. Ekoizpenerako beste diru-laguntza batzuk. Produkzio-unitate egoiliarrek, ekoizpenean parte hartzearen ondorioz, jaso ditzaketen diru-laguntzak hartzen ditu. Hezkuntza Kontuen Sistematan, enpresek antolatutako edo finantzatutako prestakuntza-programen kostuen diru-laguntzak hartzen dira eragiketa horren barruan.

D.61 Gizarte-kotizazioak. Enplegatzaileek, soldatakoek edo langile autonomoek eta langabeek dirutan ordaindutako gizarte-kotizazioak dira, babestutako pertsonen gizarte-prestazioen hornidura ziurtatzeko. Enplegatzaileen zuzeneko gizarte-prestazioen ordainak ere gizarte kotizaziotzat jotzen dira (kasu horretan, egotzitakoak); soldatakoek, hala badagokie, egin beharreko gizarte-kotizazioak izan ezik.

D.63 Gauzatan egindako gizarte-transferentziak. Kontzeptu horren baitan ondasun eta zerbitzu hauek sartzen dira: herri-administrazioek eta etxeen zerbitzura dauden mozkinik ateratzeko asmorik gabeko erakundeek (ISFLSH) etxeei gauzen transferentzien bidez emandakoak, bai merkatuan lortutakoak, bai administrazio publikoek zein etxeen zerbitzura dauden mozkinik ateratzeko asmorik gabeko erakundeek (ISFLSH) ekoiztutakoak, merkatuan lortutakoak izan ez arren. Kategoria hauek bereizten dira:

D.631 Gauzatan emandako gizarte-prestazioak. Gauzatan egindako gizarte-transferentzia horien bidez, etxeak finantzaketa-kargatik libratzen dira, gizarte-arriskuak eta beharrak etxeei ekartzen dizkien finantzaketa-kargatik, hain zuzen.

D.632 Merkatuz bestekoak diren banakako ondasun eta zerbitzuen transferentziak. Herri Administrazioek eta etxeen zerbitzura dauden mozkinik ateratzeko asmorik gabeko erakundeek (ISFLSH) emandako gainerako gizarte-transferentziak dira; hau da, Gizarte Segurantzako edo gizarte-laguntzako erregimenei ez dagozkien gizarte-transferentziak.

D.73 Herri-administrazioen arteko transferentzia arruntak. Kontzeptu horren baitan herri-administrazioetako azpisektoreen arteko transferentziak sartzen dira.

D.75 Askotariko transferentzia arruntak. Kontzeptu horren baitan erakunde-unitateen arteko gainerako transferentzia arruntak sartzen dira. HKSaren atal honetan sartzen dira bai bekak eta ikasketak-laguntzak, eta baita enplegatzaileek, herri-administrazioek eta sozietateek langileen lanbide-heziketan egindako gastuak ere.

8 ESTATISTIKA-ITURRIAK

Euskal AEko Hezkuntza Kontua egiteko hainbat iturri erabili dira honako datu hauek lortzeko: datu administratiboak, eragiketa estatistikoak eta hezkuntza finantzatzen edo hornitzen duten hainbat erakundek zuzenean emandako informazioa. Iturri garrantzitsuenak jarraian aipatzen direnak dira:

- EUSTAT: «Irakaskuntza pribatuaren gastuaren eta finantzaketaren estatistika»
- EUSTAT: «Irakaskuntza publikoaren gastuaren eta finantzaketaren estatistika»
- Eusko Jaurlaritzaren Gastu Aurrekontuaren Likidazioa.
- LANBIDE.
- EUSTAT. Familia gastuaren estatistika.
- Etengabeko Lan-heziketarako Euskal fundazioa (HOBETUZ).
- Enpleguko prestakuntzarako hirualdeko fundazioa.
- Estatuko Enplegu Zerbitzu Publikoa (EEZP).
- Euskal Herriko Unibertsitatea (EHU).
- INE: Lan-kostuen urteko inkesta.
- Hezkuntza Kultura eta Kirol Ministerioa: «Hezkuntzako gastu publikoen estatistika».
- Hezkuntza Kultura eta Kirol Ministerioa: Beken estatistika.
- Laneko eta Gizarte Gaietako Ministerioa: «Lan-estatistiken urtekaria».

Nazioarteko konparaketak egiteko erabilitako informazioa: *Education at a glance OECD*.

TERMINOAK

HKS. Hezkuntza Kontuen Sistema.

CNED. Hezkuntzaren Espainiako Sailkapena.

EAEHK Euskal Autonomia Erkidegoko Hezkuntza Kontua.

KES-95. Kontuen Europako Sistema.

SINBOLOGIA

Argitalpen honetan sinbologia berezi bat erabili da tauletako zenbakiak zein unitatetan ageri diren adierazteko. Sinbologia bera erabiltzen da EUSTATen argitalpen guztietan, eta, horrela, taula bakoitzean emandako informazioa homogeneizatu eta sailkatu nahi da. Hona hemen sinbolo horiek:

€ Euroak, milakotan

% Ehunekoak adierazten ditu

PPA (\$) Ekonomi-lankidetzeta eta Garapenerako Erakundeak eros-ahalmenaren parekotasunak aplikatuz kalkulaturako dolare baliokideak.